

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

GEOGRAFIJA

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2024./2025.

GEO.61.HR.R.K1.52

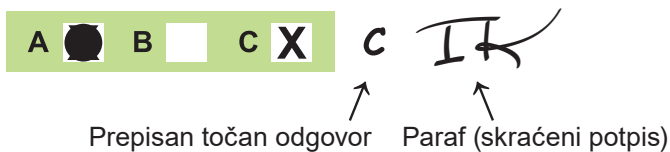

61286

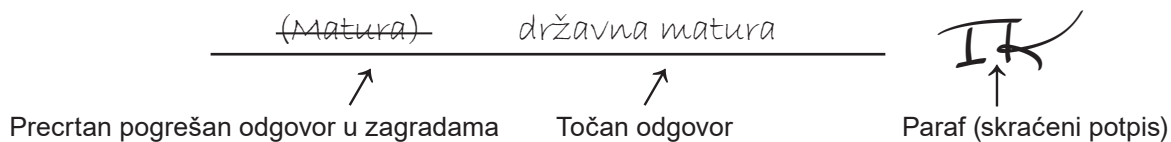
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

GEOGRAFIJA

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPITI!

G
E
O

List za odgovore

D-S061

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
18.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
19.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
20.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
21.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Šifra ocjenjivača: _____

GEO.61.HR.R.L1.02

61287

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

GEO

22. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐23. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐24. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐25. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐26. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐27. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐28. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐29. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐30. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐31. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐32. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐33. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐34. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐35. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐36. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐37. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐38. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐39. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐40. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐41. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐42. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ NO ☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje 90 minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti skraćeni potpis.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kad riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 50 stranica, od toga 3 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je jedan točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Koja od navedenih pokrata označava organizaciju Ujedinjenih naroda koja djeluje kao međunarodni forum za otvorenu raspravu o problemima hrane i poljoprivrede te radi kako bi iskorijenila siromaštvo i glad, povećala poljoprivrednu produktivnost, osigurala prehrambenu sigurnost i poboljšala kvalitetu života stanovništva u ruralnim područjima?

- A. FAO
- B. UNDP
- C. UNEP
- D. WHO

(1 bod)

2. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Županija	Broj stanovnika		Promjena 2021./2011. (u %)
	2011.	2021.	
Dubrovačko-neretvanska	122 568	115 564	−5,71
Krapinsko-zagorska	132 892	120 702	−9,17
Varaždinska	175 951	159 487	−9,36
Zagrebačka	317 606	299 985	−5,55

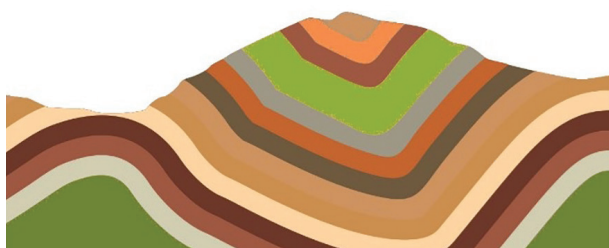
Tablica sadrži podatke popisa stanovništva u Hrvatskoj 2011. i 2021. godine za četiri odabrane županije.

Koja je županija izgubila apsolutno najmanji broj stanovnika od 2011. do 2021. godine?

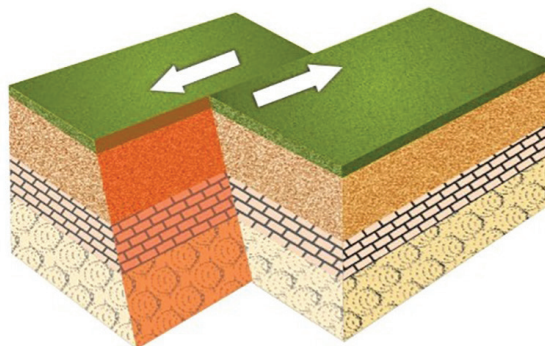
- A. Dubrovačko-neretvanska županija
- B. Krapinsko-zagorska županija
- C. Varaždinska županija
- D. Zagrebačka županija

(1 bod)

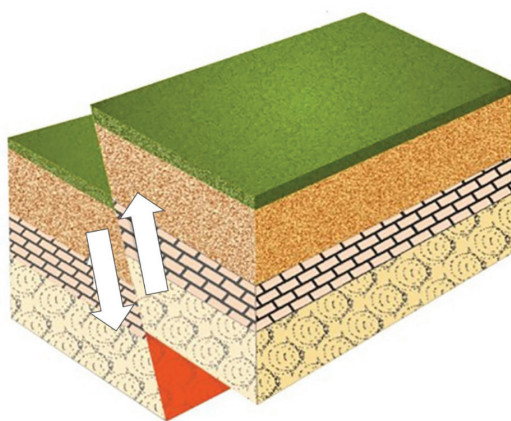
3. Pozorno promotrite grafičke priloge.

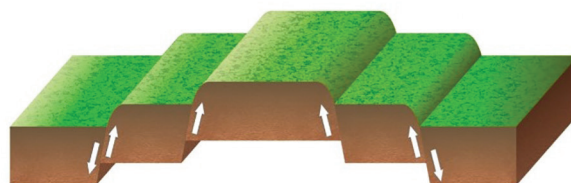
1

2

3

4

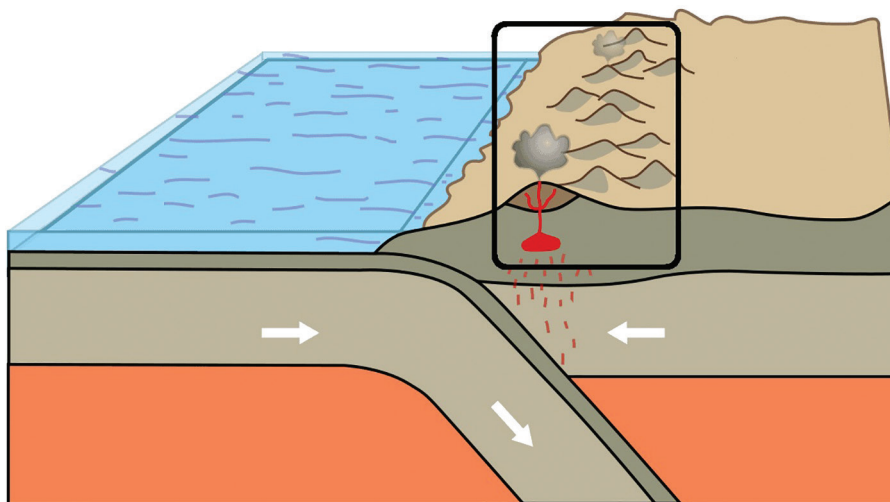
Kojim je brojem označen grafički prilog koji prikazuje reversni rasjed?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Geografija

4. Pozorno promotrite grafički prilog.

Koji je naziv procesa kojim nastaje označeno područje na grafičkome prilogu?

- A. oceanizacija
- B. orogeneza
- C. razmicanje
- D. smicanje

(1 bod)

5. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

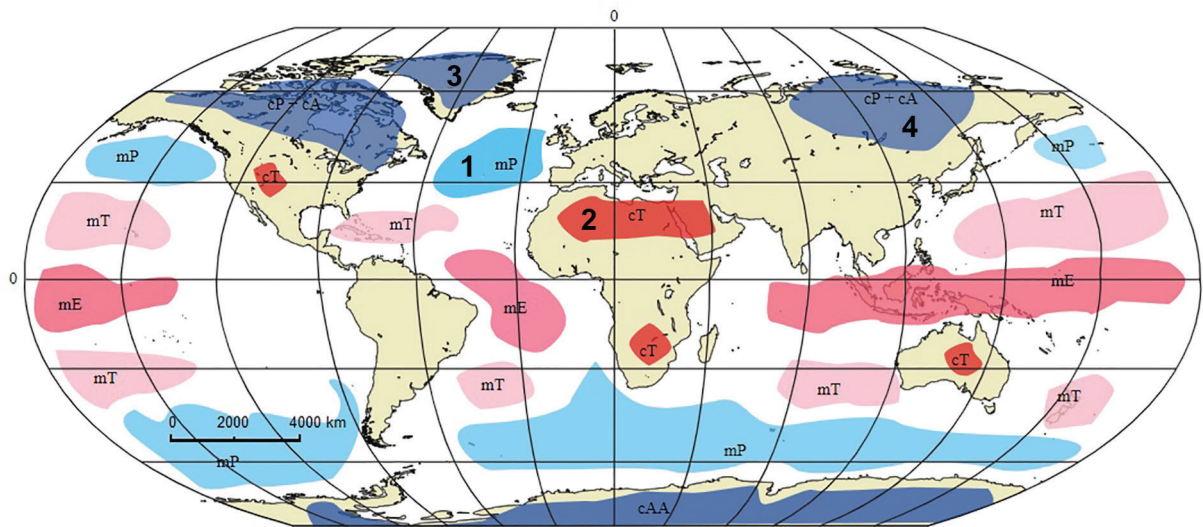
Koji je tip otoka prema načinu postanka prikazan na fotografiji?

- A. kontinentski
- B. riječni
- C. tektonski
- D. vulkanski

(1 bod)

Geografija

6. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Kojim je brojem označena zračna masa čijim premještanjem Hrvatska prima najveće količine padalina?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

7. Koja je od navedenih tvrdnja o obilježjima ciklone točna?

- A. U cikloni je tlak zraka viši u središtu nego na rubovima.
- B. U cikloni nizak tlak zraka može uzrokovati izraženo spuštanje razine mora.
- C. U cikloni na sjevernoj polutki zrak u prizemnome sloju struji u smjeru kazaljke na satu.
- D. U cikloni se u vertikalnome presjeku jasno uočava dizanje zraka uz toplu frontalnu plohu.

(1 bod)

8. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Kojim je brojem na priloženoj geografskoj karti označeno zatvoreno more?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Geografija

9. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Priložena geografska karta prikazuje tipove protočnih režima na odabranim postajama u Hrvatskoj.

Koji je naziv tipa protočnoga režima rijeke Like?

- A. alpski snježno-kišni režim
- B. dinarski kišno-snježni režim
- C. peripanonski kišno-snježni režim
- D. sredozemni kišno-snježni režim

(1 bod)

10. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Zagrebačka županija 2011. godine imala je 317 606 stanovnika, a 2021. godine 299 985 stanovnika. U međupopisnome razdoblju 2011. – 2021. godine migracijski saldo iznosio je -7487, a ukupna prirodna promjena -8799 stanovnika.

Koji je podtip (trend) općega kretanja stanovništva imala Zagrebačka županija u međupopisnome razdoblju 2011. – 2021. godine?

- A. E1
- B. E2
- C. E3
- D. E4

(1 bod)

11. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Država	Očekivano trajanje života (u godinama)		
	Žene	Muškarci	Ukupno
Francuska	86,08	80,50	83,35
Hrvatska	82,14	76,61	79,40
Italija	86,13	82,15	84,20
SAD	82,23	77,27	79,74
Ujedinjeno Kraljevstvo	83,97	80,61	82,31

Tablica sadrži podatke o očekivanome trajanju života (u godinama) rođenih 2023. godine za odabrane države.

Koja država ima Hrvatskoj najbližije očekivano trajanje života?

- A. Francuska
- B. Italija
- C. SAD
- D. Ujedinjeno Kraljevstvo

(1 bod)

12. Koji od navedenih gradova ima najviši rang upravno-administrativne funkcije u svojoj državi?

- A. Barcelona
- B. Canberra
- C. Istanbul
- D. New York

(1 bod)

13. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

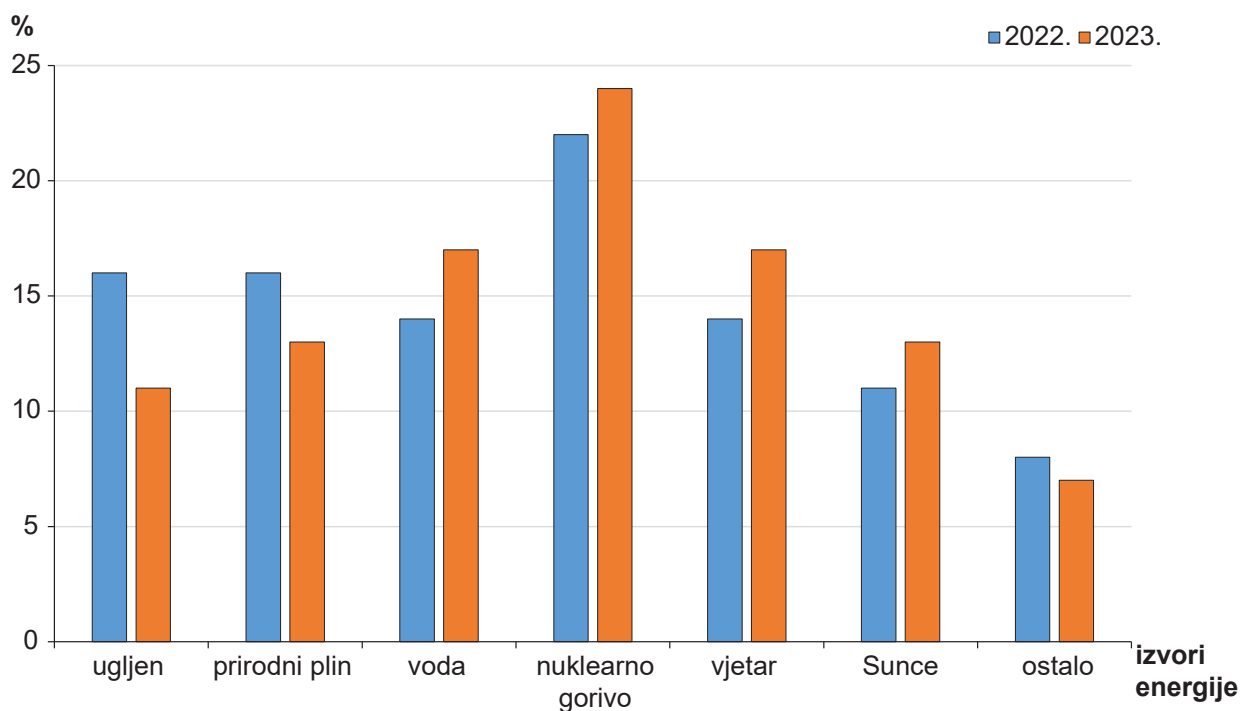

Koji je prirodno-geografski čimbenik, uz klimu, ključan za razvoj prikazane gospodarske djelatnosti?

- A. reljef
- B. stijene
- C. tlo
- D. vegetacija

(1 bod)

14. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Dijagram prikazuje strukturu ukupne proizvodnje električne energije u Europskoj uniji 2022. i 2023. godine prema izvorima energije. Koji je od navedenih izvora energije imao najmanji relativni porast u prikazanome razdoblju?

- A. nuklearno gorivo
- B. Sunce
- C. vjetar
- D. voda

(1 bod)

Geografija

15. Pozorno promotrite priložene fotografije.

1

2

3

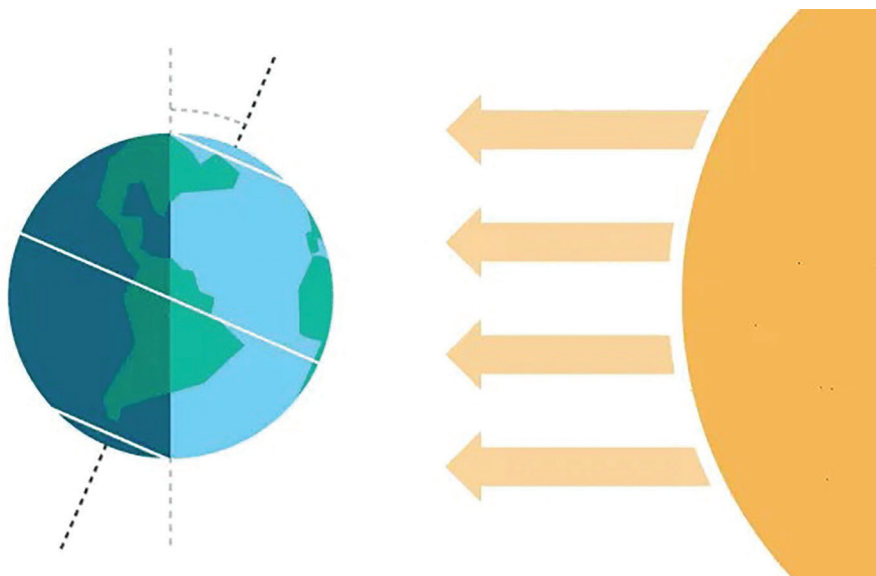
4

Na fotografijama su prikazani neki selektivni oblici turizma.
Kojim je brojem označena fotografija na kojoj je prikazan *glamping*?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

16. Pozorno promotrite grafički prilog.

Koji je datum u prijestupnoj godini vezan uz prikazani specifičan položaj Zemlje na grafičkome prilogu?

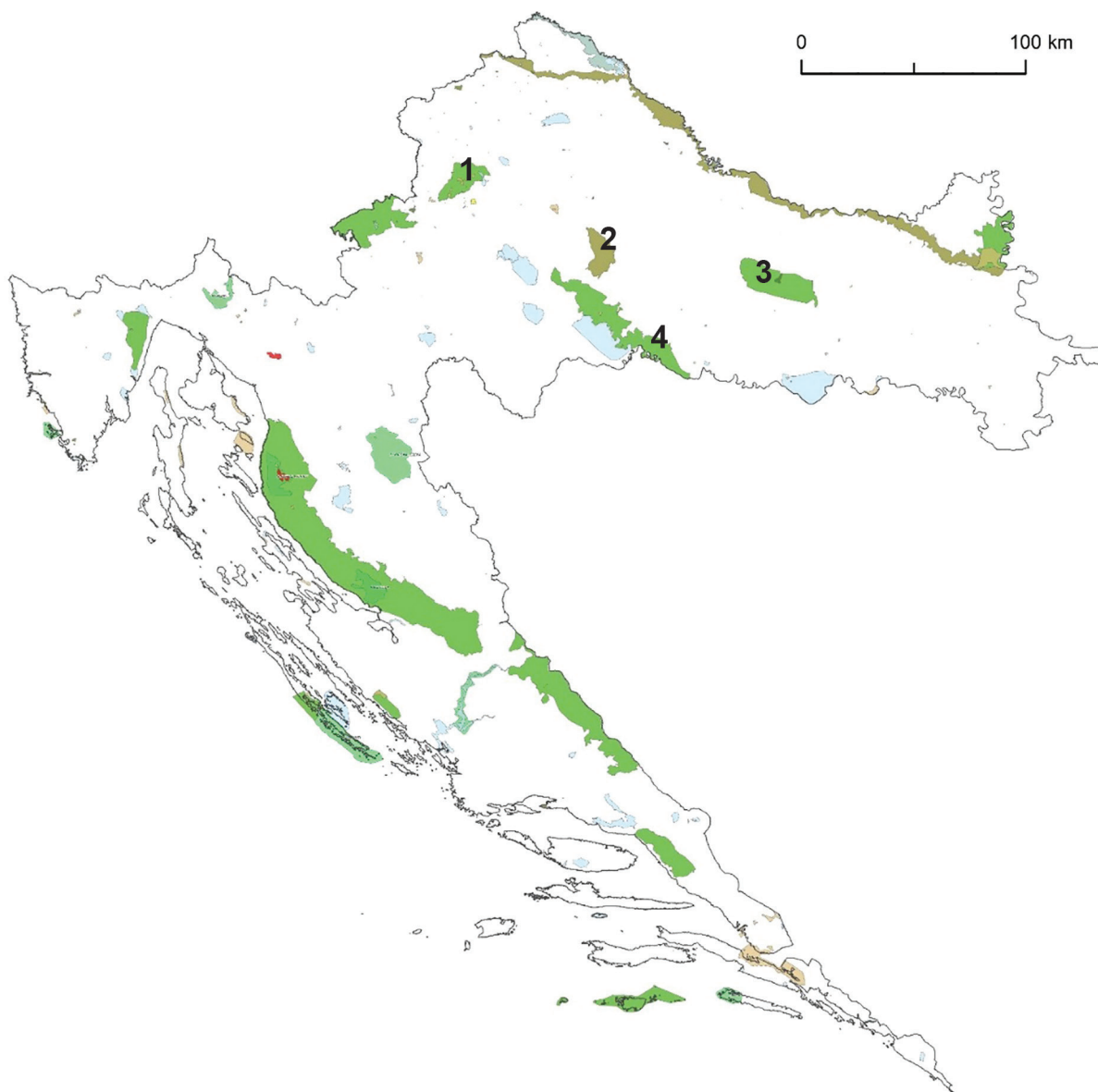
- A. 20. ožujka
- B. 20. lipnja
- C. 22. rujna
- D. 20. prosinca

(1 bod)

Geografija

17. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

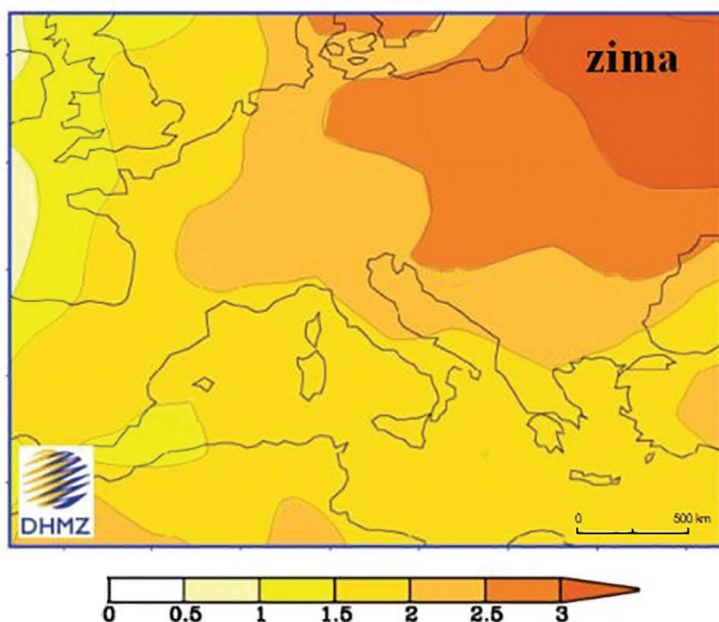

Kojim je brojem označen prvi hrvatski geopark koji pripada UNESCO-ovoj svjetskoj mreži geoparkova?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

18. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Geografska karta prikazuje projekciju promjene prizemne temperature zraka zimi (u °C) u Europi za razdoblje od 2041. do 2070. u odnosu na razdoblje od 1961. do 1990. godine. U kojoj se od navedenih regija Europe zimi očekuje porast temperature zraka 3 °C i više?

- A. u Istočnoj Europi
- B. u Jugoistočnoj Europi
- C. u Srednjoj Europi
- D. u Zapadnoj Europi

(1 bod)

Geografija

19. Pozorno promotrite priložene fotografije.

1

2

3

4

Kojim je brojem označena fotografija koja prikazuje tlo s najvećim udjelom humusa značajnim za uzgoj ratarskih kultura?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

20. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

U Barceloni je postavljeno oko 500 km optičkih kablova kako bi se osigurao dotok informacija u senzore za očitavanje uporabe parkirnih mjesta u gradu i usklađivanje cijena parkiranja u realnome vremenu.

Gradske vlasti Hangzhoua razvile su „gradski mozak”, aplikaciju koja može u realnome vremenu analizirati gustoću prometa i javljati gdje su poteškoće i zastoji u prometu.

The Oslo Barometer je projekt pokrenut u Oslu kako bi se vrednovalo i povezalo rezultate politika integracije s njihovim utjecajem na društvo.

Tallinn, glavni grad Estonije, proglašen je dobitnikom nagrade Zelena prijestolnica Europe 2023. godine.

Koji je od navedenih gradova primjer uključivoga grada?

- A. Barcelona
- B. Hangzhou
- C. Oslo
- D. Tallinn

(1 bod)

Geografija

21. Pozorno promotrite priložene fotografije.

1

2

3

4

Kojim je brojem označena prva genetički preinačena kultura odobrena za ljudsku prehranu?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, slovom ili brojem) ili dopunite rečenicu, kartu odnosno tablicu upisivanjem sadržaja koji nedostaje ili odgovorite najmanje jednom rečenicom.

Odgovore upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

22. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Koji je zajednički naziv skupina s područja Kastavštine prikazanih na fotografijama čiji je godišnji pokladni ophod upisan na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine?

(1 bod)

23. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Objasnite nastanak prikazanoga reljefnog oblika navodeći naziv reljefnoga oblika i naziv procesa nastanka.

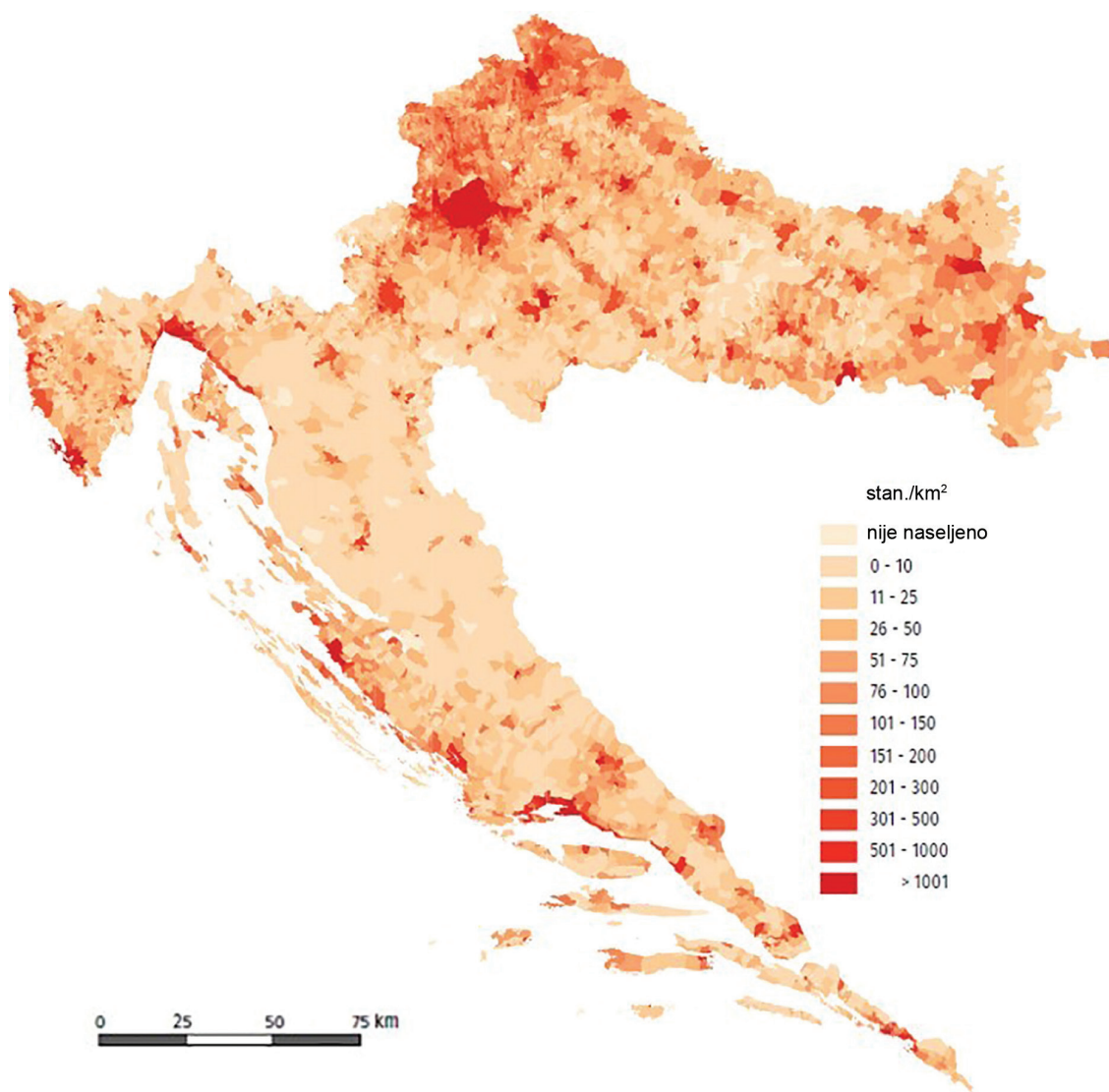

(1 bod)

24. Pozorno promotrite priložene geografske karte.

Koji je naziv reljefnoga oblika čije su lokacije označene brojevima na geografskoj karti?

Usporedite gustoću naseljenosti reljefnoga oblika čije su lokacije označene brojevima na geografskoj karti i okolnih područja.

(1 bod)

Geografija

25. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

mjeseci	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	godišnje
2022. godina	19	31	8	85	57	46	35	49	195	24	90	102	741
2023. godina	128	40	83	67	116	72	97	104	67	55	156	90	1075

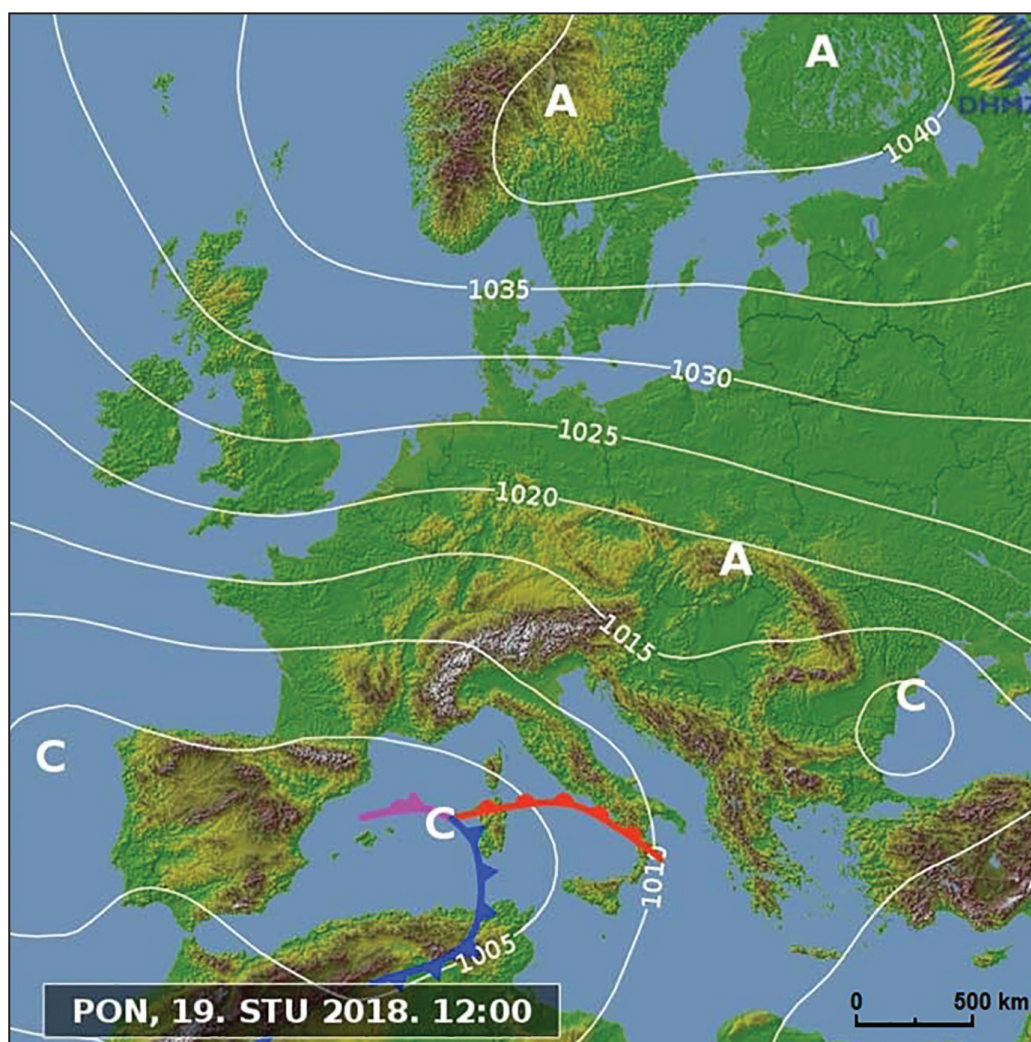
Tablica prikazuje mjesečnu i godišnju količinu padalina u meteorološkoj postaji Bjelovar 2022. i 2023. godine u milimetrima.

U kojim je dvama klimatološkim godišnjim dobima zabilježen znatan porast količine padalina 2023. u odnosu na 2022. godinu?

(1 bod)

26. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

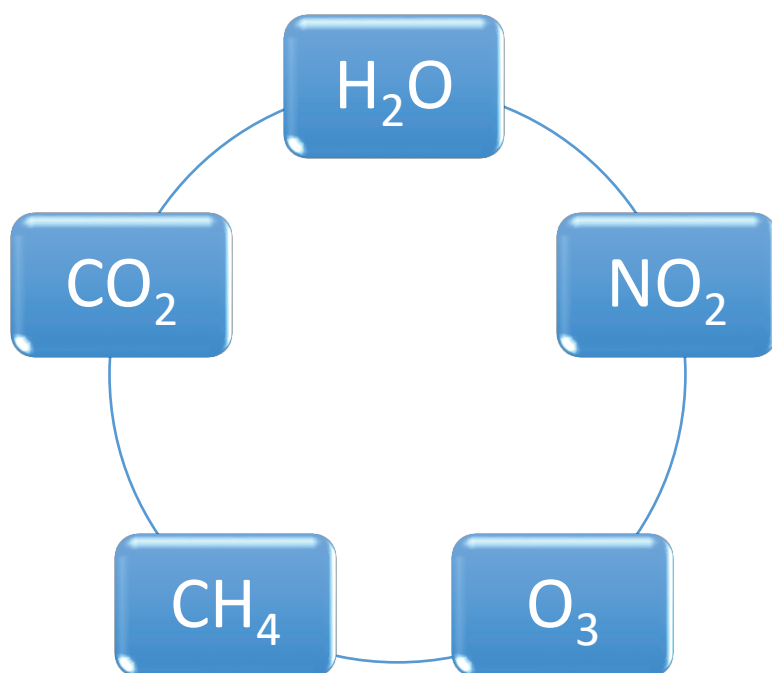
S obzirom na sinoptičku situaciju, tijekom poslijepodneva u Dalmaciji se očekuje puhanje vjetra. Koji je naziv i smjer puhanja toga vjetra?

Naziv vjetra: _____

Smjer puhanja vjetra: _____

(1 bod)

27. Pozorno promotrite grafički prilog.

Koja je uloga plinova čije su kemijske formule prikazane na grafičkome prilogu u procesu nastanka efekta staklenika?

(1 bod)

28. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Opišite organizirani sustav zaštite grada Zagreba od poplava.

(1 bod)

Geografija

29. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je ispravan kronološki poredak nastanka segmenata hrvatskih granica označenih brojevima?

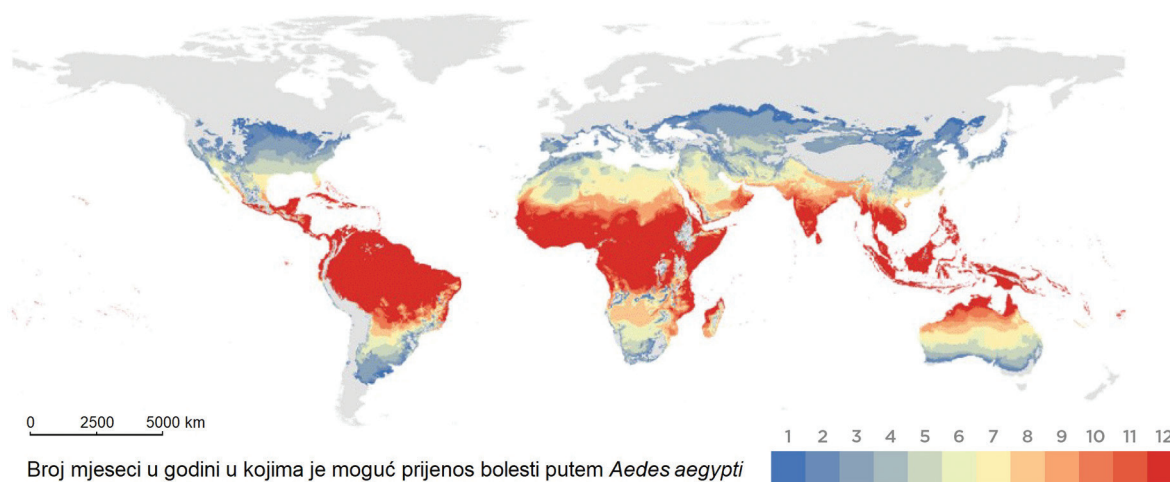
(Upišite pripadajući broj na odgovarajuće mjesto.)

_____ - _____ - _____ - _____

(1 bod)

30. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

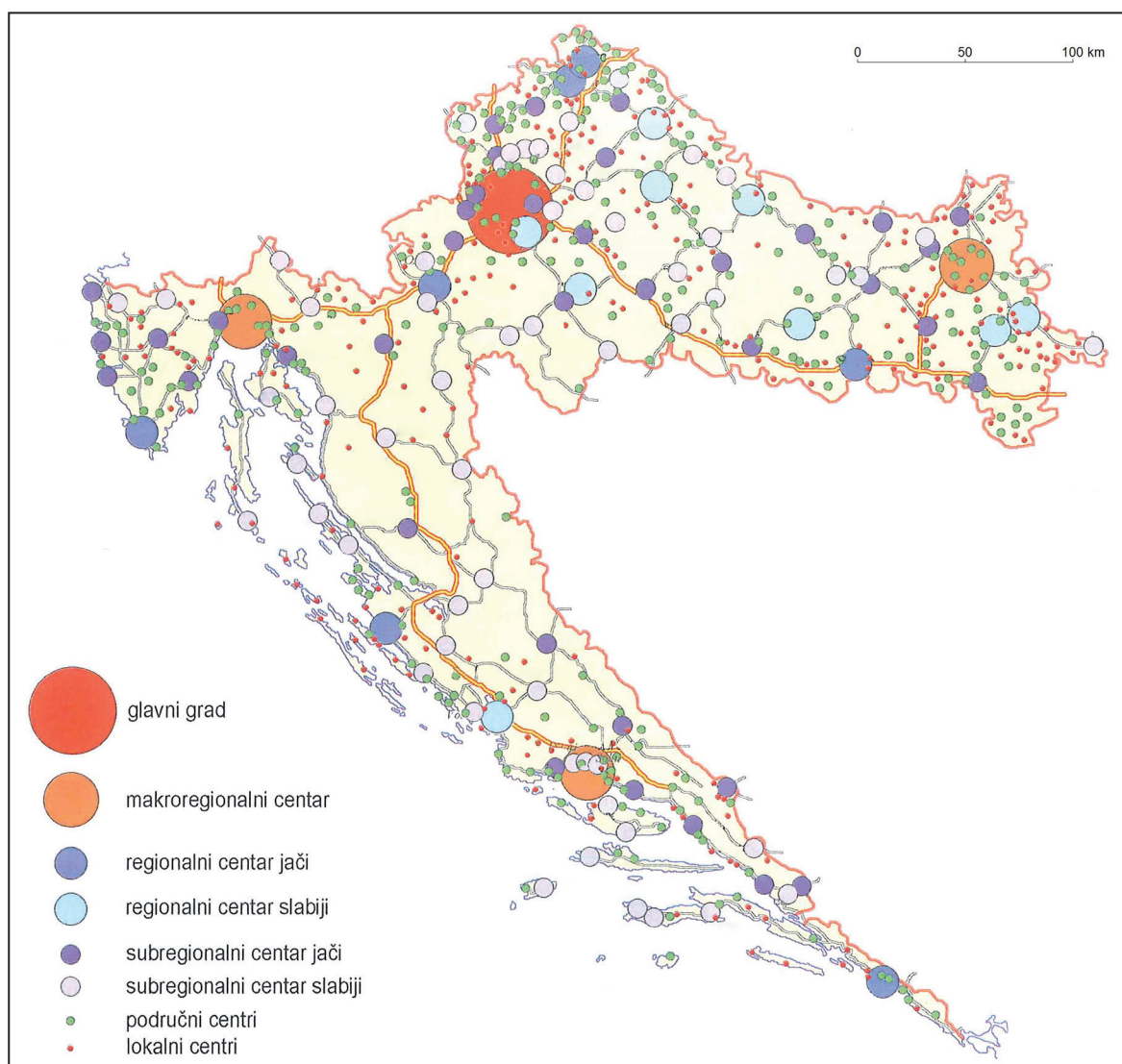

Na priloženoj geografskoj karti prikazan je broj mjeseci u godini u kojima je moguće širenje žute groznice koju prenose komarci vrste *Aedes aegypti*. Koji je naziv toplinskoga pojasa s najpovoljnijim uvjetima za širenje navedene bolesti?

(1 bod)

Geografija

31. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koja su imena triju gradova s funkcijom regionalnih središta za područje Gorske Hrvatske?

(1 bod)

32. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

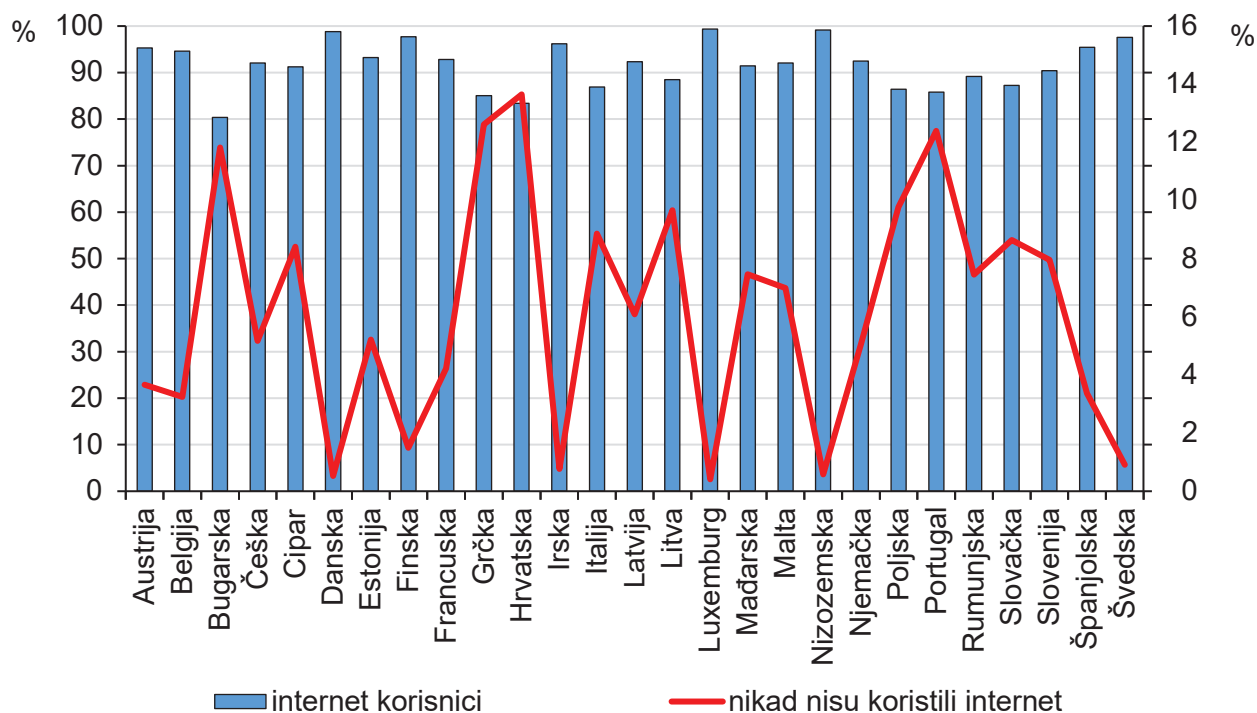

Kojemu kulturno-genetskom tipu grada pripada grad prikazan na fotografiji?

(1 bod)

Geografija

33. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

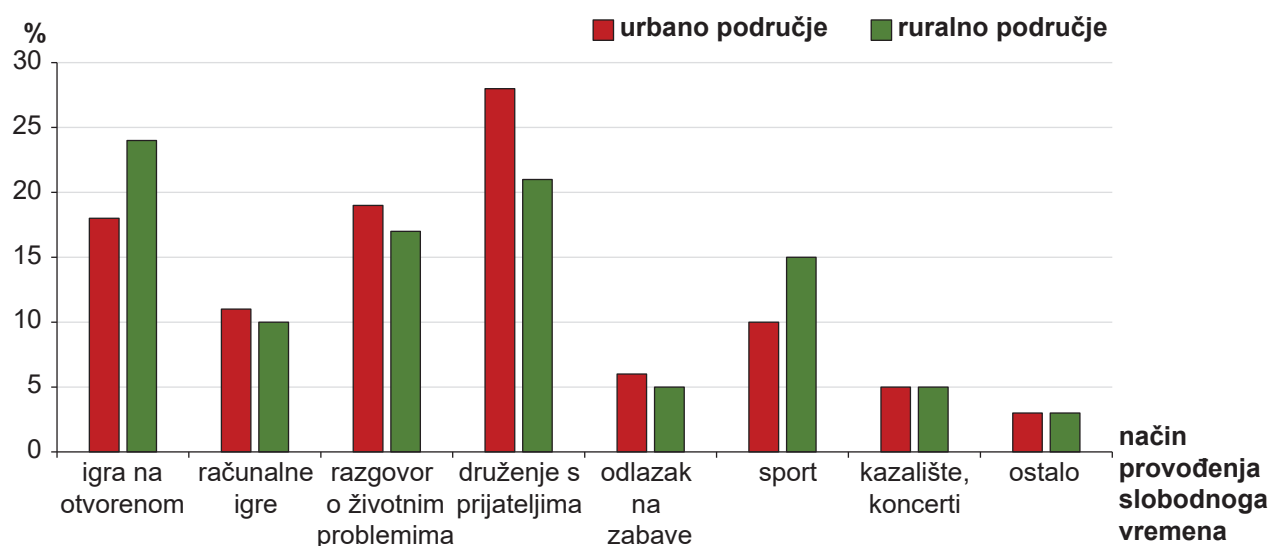

Koje je ime države Europske unije s najvećim udjelom stanovnika koji se nijednom nisu koristili internetom 2023. godine?

(1 bod)

34. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Priloženi dijagram prikazuje strukturu provođenja slobodnoga vremena srednjoškolaca u ruralnim i urbanim područjima Rumunjske. Kod kojega je načina provođenja slobodnoga vremena zabilježena najveća razlika u postotnim bodovima? Navedite jedan razlog takvoga stanja.

Način provođenja slobodnoga vremena: _____

Razlog: _____

(1 bod)

Geografija

35. Pozorno promotrite priloženu tablicu i pročitajte tekst.

Nacionalni park	Broj posjetitelja				
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
NP Krka	1 284 723	1 354 802	1 354 725	423 010	733 824
NP Mljet	140 329	145 751	148 395	37 844	90 642
NP Plitvička jezera	1 720 331	1 796 670	1 771 523	445 841	804 800
NP Risnjak	16 575	16 835	18 934	13 984	20 333

Ovaj je nacionalni park poznat po sedrenim barijerama preko kojih se prelijeva voda stvarajući slikovite slapove. Između sedrenih barijera stvaraju se protočna jezera. Najviši slap u tome nacionalnom parku naziva se Manojlovac i visok je gotovo 60 metara.

Koliko iznosi razlika u broju posjetitelja između 2021. godine i godine s najvećim brojem posjetitelja u opisanome nacionalnom parku?

(1 bod)

36. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Navedite jedan primjer pozitivnoga i jedan primjer negativnoga utjecaja na okoliš megaprojekta s fotografije.

Primjer pozitivnoga utjecaja: _____

Primjer negativnoga utjecaja: _____

(1 bod)

Geografija

---

37. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

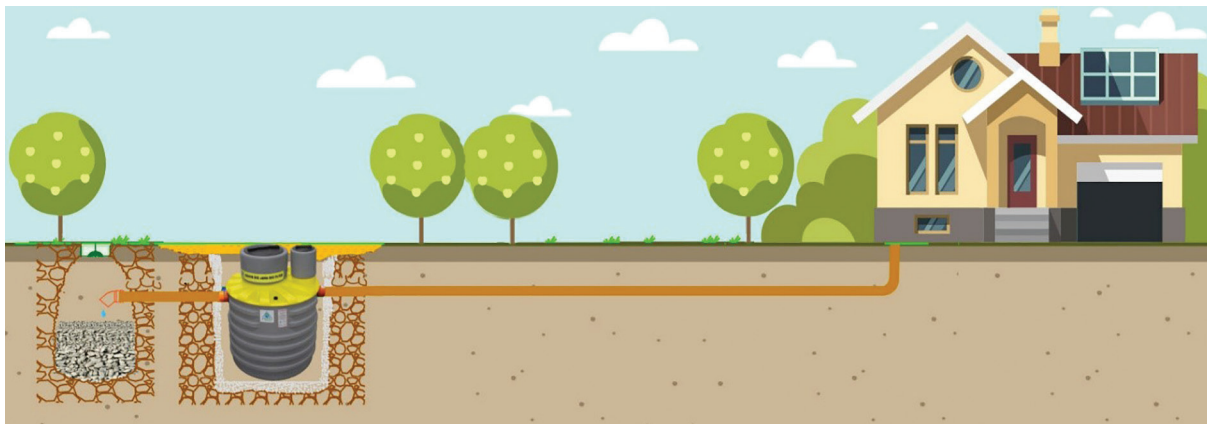
Navedite jednu pozitivnu i jednu negativnu posljedicu uvođenja autonomnih vozila.

Pozitivna posljedica: _____

Negativna posljedica: _____

(1 bod)

38. Pozorno promotrite grafički prilog.

Koji je naziv načina pročišćavanja otpadnih voda prikazan na grafičkome prilogu?

(1 bod)

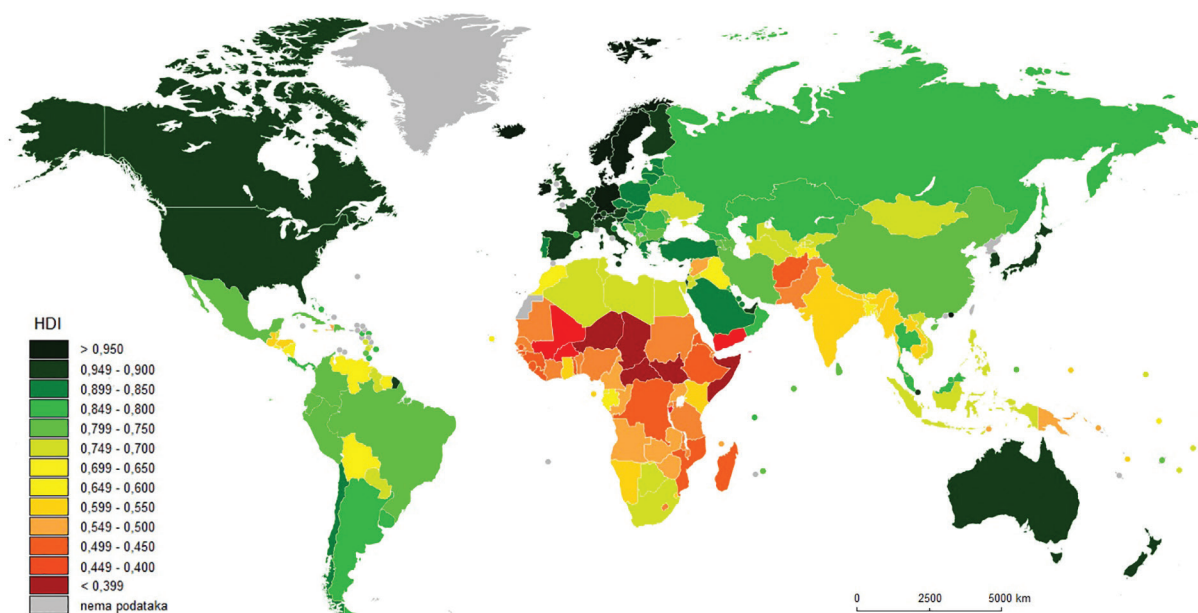
III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

39. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Navedite po jedan primjer države s najvišom kategorijom i po jedan primjer države s najnižom kategorijom indeksa društvenoga razvoja za Jugozapadnu, Južnu i Istočnu Aziju.

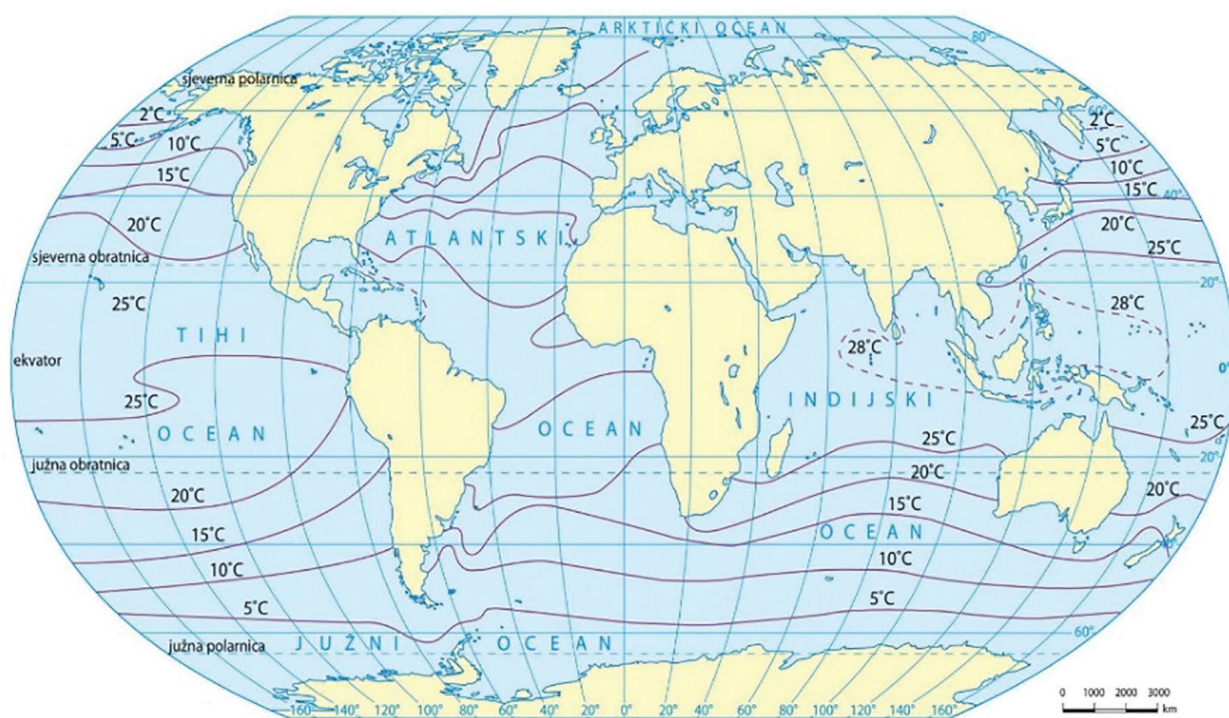
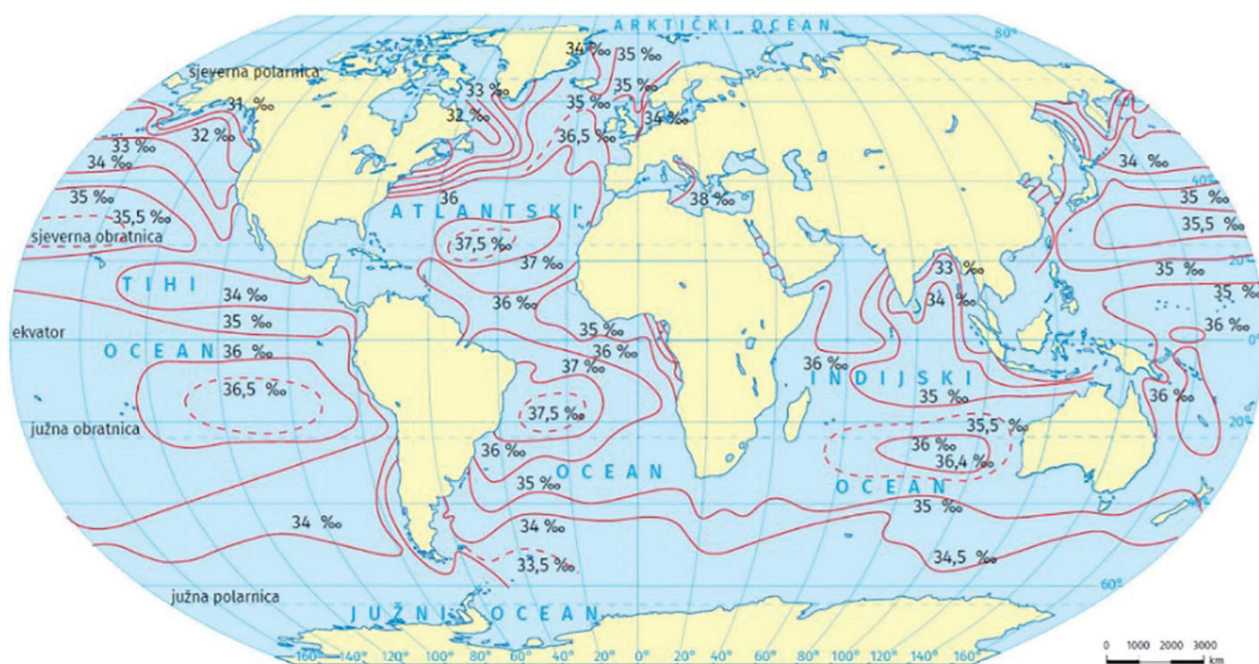

[illegible]

(3 boda)

Geografija

40. Pozorno promotrite priložene geografske karte.

Navedite nazive prikazanih svojstava mora te za svako prikazano svojstvo objasnite kako i zašto se mijenja geografska raspodjela toga svojstva mora s porastom geografske širine.

[illegible]

(3 boda)

Geografija

---

41. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Objasnite važnost prikazane skupine ljudi i životinja za gospodarstvo subekumenskoga područja nekada i danas navodeći naziv te skupine.

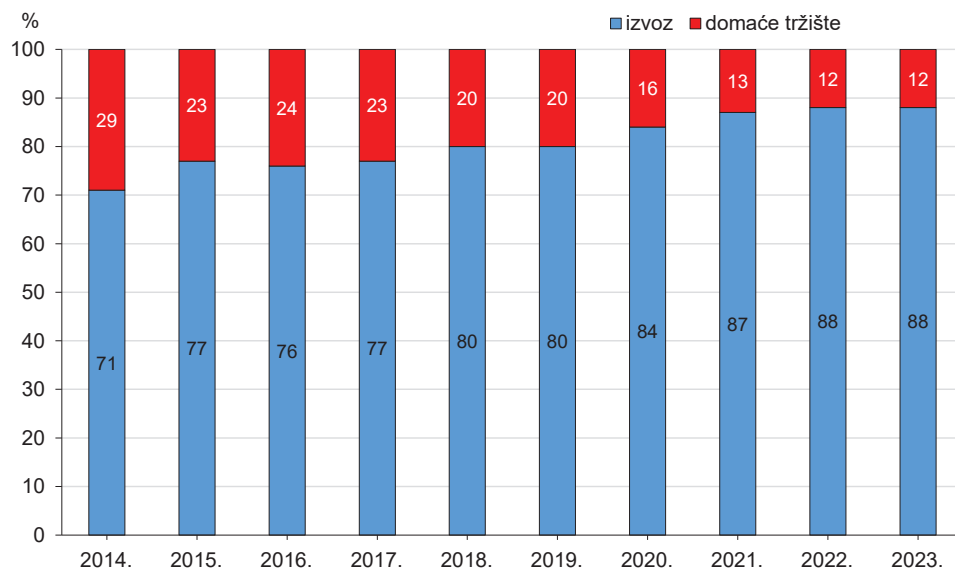
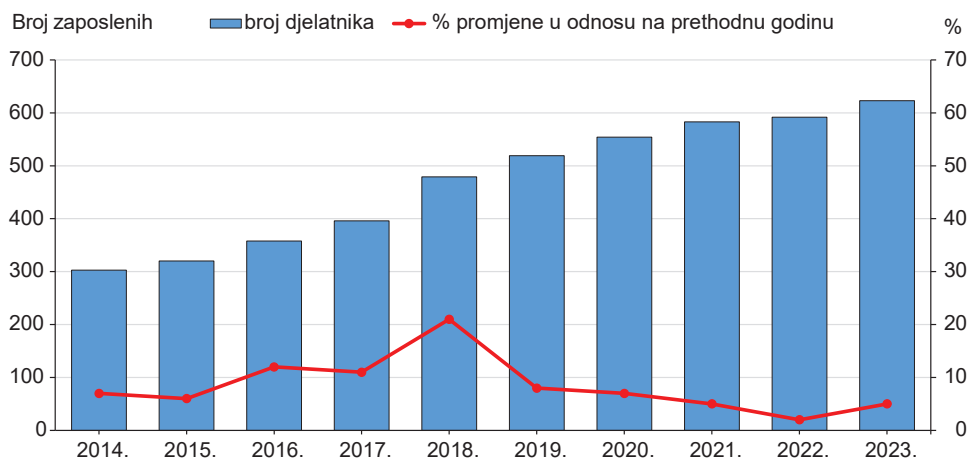
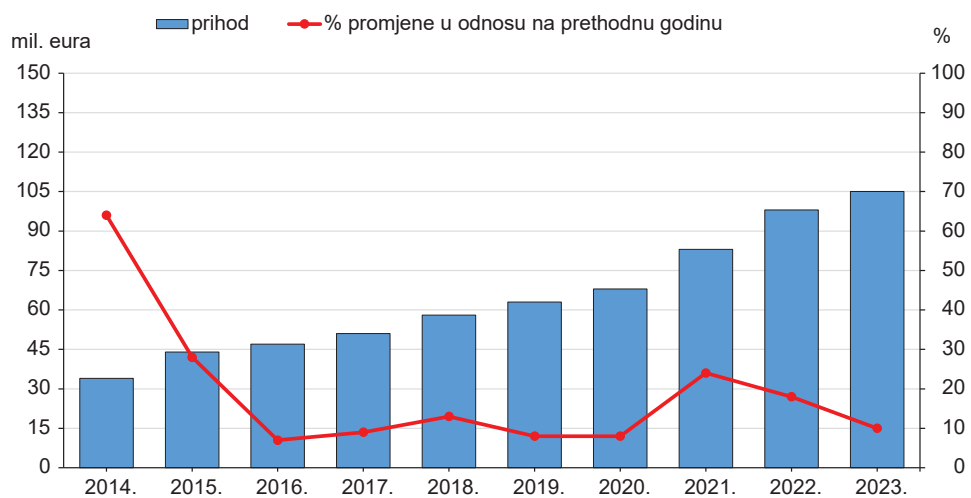

[illegible]

(3 boda)

42. Pozorno promotrite priložene dijagrame.

Na dijagramima su prikazani izabrani poslovni rezultati jedne hrvatske tvrtke koja se bavi marikulturom. Prvi dijagram prikazuje prihod od prodaje, drugi broj zaposlenih, a treći udio izvoza u prihodu od prodaje.

Opišite osnovna poslovna postignuća navedene tvrtke s osvrtom na promjene produktivnosti upotrebljavajući relativne pokazatelje (promjene u prihodu i tržištu) u zadnjih deset godina i značaj navedene djelatnosti za lokalno gospodarstvo Primorske Hrvatske.

[illegible]

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica